EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.8.2020
COM(2020) 454 final

2020/0224 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o dodelitvi začasne podpore Cipru na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Uredba Sveta 2020/672 (v nadaljnjem besedilu: uredba o instrumentu SURE) določa pravni okvir za zagotavljanje finančne pomoči Unije državam članicam, ki se zaradi izbruha COVID-19 soočajo z resnimi gospodarskimi motnjami ali jih takšne motnje resno ogrožajo. Podpora v okviru instrumenta SURE je v prvi vrsti namenjena financiranju shem skrajšanega delovnega časa ali podobnih ukrepov za zaščito zaposlenih in samozaposlenih, da se tako zmanjša obseg brezposelnosti in izgube dohodka, poleg tega pa tudi financiranju nekaterih ukrepov, povezanih z zdravjem, zlasti na delovnem mestu.

Ciper je 6. avgusta 2020 zaprosil za finančno pomoč Unije na podlagi uredbe o instrumentu SURE. Komisija se je v skladu s členom 6(2) uredbe o instrumentu SURE posvetovala s ciprskimi organi, da bi preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih odhodkov, neposredno povezano s: a) shemo izrednega dopusta za starše, b) shemo nadomestil za čas bolezni za zaposlene v zasebnem sektorju in samozaposlene, c) shemo podpore podjetjem za začasno popolno prenehanje poslovanja, d) shemo podpore podjetjem za začasno delno prenehanje poslovanja, e) posebno shemo za samozaposlene, f) posebno shemo za hotele in turistične nastanitve, g) posebno shemo podpore podjetjem, povezanim s turizmom, odvisnim od turizma ali povezanim s podjetji, za katera velja obvezno začasno popolno prenehanje poslovanja, h) posebno shemo podpore podjetjem, ki izvajajo vnaprej določene dejavnosti, in i) shemo subvencioniranja za zelo mala in mala podjetja ter samozaposlene zaradi pandemije COVID-19. Ti ukrepi se zlasti nanašajo na:

(1) shemo izrednega dopusta, ki uvaja nadomestilo plače za starše, ki delajo v zasebnem sektorju in imajo otroke do 15. leta starosti ali invalidne otroke katere koli starosti;

(2) shemo podpore podjetjem za začasno popolno prenehanje poslovanja, ki zagotavlja nadomestilo plače 90 % zaposlenim v podjetjih, ki so prisiljena začasno prenehati poslovati, pod pogojem, da ne pride do izgube delovnih mest. Nadomestilo krije 60 % plače zaposlenega ali 60 % enot socialnega zavarovanja zaposlenega, zasluženih v letu 2018 (2019 za obdobje 7/2020–8/2020), odvisno od tega, kaj je večje. Višina nadomestila znaša največ 1 214 EUR in najmanj 360 EUR na mesec;

(3) shemo podpore podjetjem za začasno delno prenehanje poslovanja, ki zaposlenim v podjetjih, ki se jim je promet zaradi pandemije zmanjšal za vsaj 25 %, zagotavlja nadomestilo plače pod pogojem, da ne pride do izgube delovnih mest. Nadomestilo krije 60 % plače zaposlenega ali 60 % enot socialnega zavarovanja zaposlenega, zasluženih v letu 2018, odvisno od tega, kaj je večje. Višina nadomestila znaša največ 1 214 EUR in najmanj 360 EUR na mesec;

(4) posebno shemo za samozaposlene, ki zagotavlja nadomestilo samozaposlenim osebam, ki ne morejo opravljati nobene dejavnosti v skladu z uredbo ministra za zdravje in/ali sklepom sveta ministrov;

(5) posebno shemo za hotele in turistične nastanitve, ki zagotavlja nadomestilo plače za podporo delavcem v hotelirstvu in drugih podjetjih, ki ponujajo turistične nastanitve, katerih delodajalec je začasno popolnoma prenehal poslovati ali se mu je promet zmanjšal za več kot 40 %. Pogoj za udeležbo v shemi je ohranitev delovnih mest;

(6) posebno shemo podpore podjetjem, povezanim s turizmom, odvisnim od turizma ali povezanim s podjetji, za katera velja obvezno začasno popolno prenehanje

poslovanja, ki zaposlenim v tistih podjetjih, ki so začasno popolnoma prenehala poslovati ali se jim je promet zmanjšal za več kot 55 %, zagotavlja nadomestilo plače pod pogojem, da ne pride do izgube delovnih mest;

(7) posebno shemo podpore podjetjem, ki izvajajo posebne vnaprej določene dejavnosti, ki zaposlenim v podjetjih, ki se jim je promet zmanjšal za vsaj 55 %, zagotavlja nadomestilo plače pod pogojem, da ne pride do izgube delovnih mest;

(8) shemo subvencioniranja za zelo mala in mala podjetja ter samozaposlene osebe, ki zaposlujejo do 50 zaposlenih, ki zagotavlja pavšalna nepovratna sredstva za kritje stroškov poslovanja malih podjetij in samozaposlenih oseb;

(9) shemo nadomestil za čas bolezni, ki zaposlenim v zasebnem sektorju in samozaposlenim osebam zagotavlja nadomestilo plače pod pogojem, da so razvrščeni kot ranljivi posamezniki v skladu s seznamom, ki ga objavi ministrstvo za zdravje, so v karanteni ali okuženi s COVID-19.

Ciper je Komisiji predložil ustrezne informacije.

Komisija glede na razpoložljiva dejstva predlaga Svetu, da sprejme izvedbeni sklep o odobritvi finančne pomoči Cipru v skladu z uredbo o instrumentu SURE v podporo zgoraj navedenim ukrepom.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ta predlog je v celoti skladen z Uredbo Sveta 2020/672, na podlagi katere je predložen.

Predlog dopolnjuje drug instrument prava Unije za zagotavljanje podpore državam članicam v izrednih razmerah, in sicer Uredbo Sveta (ES) št. 2012/2002 z dne 11. novembra 2002 o ustanovitvi Solidarnostnega sklada Evropske unije (Uredba (ES) št. 2012/2002). Uredba (EU) 2020/461 Evropskega parlamenta in Sveta, ki spreminja navedeni instrument, da bi se razširilo njegovo področje uporabe na izredne razmere večjih razsežnosti v javnem zdravju in opredelile posebne dejavnosti, upravičene do financiranja, je bila sprejeta 30. marca.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlog je del sklopa ukrepov, pripravljenih v odziv na trenutno pandemijo COVID-19, kot je „naložbena pobuda v odziv na koronavirus“, in dopolnjuje druge instrumente, ki podpirajo zaposlovanje, kot sta Evropski socialni sklad in Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI)/InvestEU. Z uporabo izposojanja in posojanja za podporo državam članicam v tem konkretnem primeru izbruha COVID-19 bi ta predlog zagotavljal drugo raven zaščite za financiranje shem skrajšanega delovnega časa in podobnih ukrepov, s čimer bi pomagal ohranjati delovna mesta ter s tem zaščititi zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga za ta instrument je Uredba Sveta 2020/672.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Predlog je odziv na prošnjo države članice in odraža evropsko solidarnost z zagotavljanjem finančne pomoči Unije v obliki začasnih posojil državi članici, ki jo je prizadel izbruh COVID-19. Takšna finančna pomoč kot druga raven zaščite začasno podpira povečane javnofinančne odhodke držav članic za sheme skrajšanega delovnega časa in podobne ukrepe

ter jim pomaga ščititi delovna mesta in s tem zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti in izgube dohodka.

Podpora bo pomagala prizadetemu prebivalstvu in pripomogla k blažitvi neposrednih družbenih in gospodarskih posledic krize COVID-19.

- **Sorazmernost**

Predlog upošteva načelo sorazmernosti. Ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev instrumenta.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Zaradi nujne čimprejšnje priprave predloga, da bi ga Svet lahko pravočasno sprejel, posvetovanja z zainteresiranimi stranmi ni bilo mogoče izvesti.

- **Ocena učinka**

Zaradi nujnosti priprave predloga ocena učinka ni bila izvedena.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Komisija bi morala imeti možnost najema posojil na finančnih trgih z namenom nadaljnjega posojanja državi članici, ki zaprosi za finančno pomoč v okviru instrumenta SURE.

Poleg jamstev, ki jih dajo države članice, okvir vključuje tudi druge zaščitne ukrepe za zagotavljanje finančne trdnosti sheme, in sicer:

- strog in konservativen pristop k finančnemu upravljanju,
- oblikovanje posojilnega portfelja, ki omejuje tveganje koncentracije, letno izpostavljenost in čezmerno izpostavljenost do posameznih držav članic, hkrati pa zagotavlja, da se državam članicam, ki najbolj potrebujejo pomoč, lahko zagotovijo zadostna sredstva, ter
- možnosti obnovitve dolga.

2020/0224 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o dodelitvi začasne podpore Cipru na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/672 z dne 19. maja 2020 o vzpostavitvi evropskega instrumenta za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) po izbruhu COVID-19[1] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Ciper je 6. avgusta 2020 zaprosil za finančno pomoč Unije, da bi dopolnil svoja nacionalna prizadevanja za obravnavanje učinka izbruha COVID-19 in njegovih socialno-ekonomskih posledic za delavce.

(2) Izbruh COVID-19 in izredni ukrepi, ki jih je Ciper sprejel za zajezitev izbruha ter njegovih socialno-ekonomskih učinkov in učinkov, povezanih z zdravjem, bodo po pričakovanjih zelo močno vplivali na javne finance. V skladu z napovedjo Komisije iz pomladi 2020 naj bi primanjkljaj sektorja država Cipra do konca leta 2020 znašal 7 % bruto domačega proizvoda (BDP), dolg sektorja država pa 115,7 % BDP. Glede na vmesno napoved Komisije iz poletja 2020 naj bi se BDP Cipra v letu 2020 zmanjšal za 7,7 %.

(3) Izbruh COVID-19 je imobiliziral znaten del delovne sile na Cipru. To je povzročilo nenadno in močno povečanje javnofinančnih odhodkov Cipra, povezano s shemo izrednega dopusta za starše, shemo podpore podjetjem za začasno popolno oziroma delno prenehanje poslovanja, posebno shemo za samozaposlene, posebno shemo za hotele in turistične nastanitve, posebno shemo podpore podjetjem, povezanim s turizmom, odvisnim od turizma ali povezanim s podjetji, za katera velja obvezno popolno začasno prenehanje poslovanja, posebno shemo podpore podjetjem, ki izvajajo posebne vnaprej določene dejavnosti, shemo subvencioniranja za zelo mala in mala podjetja ter samozaposlene, in za podporo ukrepom na področju javnega zdravja v zvezi shemo nadomestil za čas bolezni, kot je opisano v uvodnih izjavah 4 do 12.

(4) „Zakon št. 27(I)/2020“, kot je naveden v prošnji Cipra z dne 6. avgusta 2020, je bil podlaga za številne upravne akte, v katerih so določeni ukrepi za obravnavanje učinka izbruha COVID-19. Nacionalni organi so na podlagi Zakona št. 27(I)/2020 uvedli shemo izrednega dopusta, ki uvaja nadomestilo plače za starše, ki delajo v zasebnem sektorju in imajo otroke do 15. leta starosti ali invalidne otroke katere koli starosti. Shema izrednega dopusta se lahko šteje za ukrep, podoben shemam skrajšanega delovnega časa iz Uredbe (EU) 2020/672, saj zaposlenim zagotavlja dohodkovno

[1] UL L 159, 20.5.2020, str. 1.

podporo in pomaga ohranjati zaposlitev, ker zaradi nje staršem, ki skrbijo za otroke v času, ko so šole zaprte, ni treba prekiniti delovnega razmerja.

(5) Nacionalni organi so poleg tega uvedli shemo podpore podjetjem za začasno popolno prenehanje poslovanja, ki zagotavlja nadomestilo plače 90 % zaposlenim v podjetjih, ki so prisiljena začasno prenehati poslovati, pod pogojem, da ne pride do izgube delovnih mest. Nadomestilo krije 60 % plače zaposlenega ali 60 % enot socialnega zavarovanja zaposlenega, zasluženih v letu 2018 (2019 za obdobje 7/2020–8/2020), odvisno od tega, kaj je večje. Višina nadomestila znaša največ 1 214 EUR in najmanj 360 EUR na mesec.

(6) Shema podpore podjetjem za začasno delno prenehanje poslovanja zaposlenim v podjetjih, ki se jim je promet zaradi pandemije zmanjšal za vsaj 25 %, zagotavlja nadomestilo plače pod pogojem, da ne pride do izgube delovnih mest. Nadomestilo krije 60 % plače zaposlenega ali 60 % enot socialnega zavarovanja zaposlenega, zasluženih v letu 2018, odvisno od tega, kaj je večje. Višina nadomestila znaša največ 1 214 EUR in najmanj 360 EUR na mesec.

(7) Posebna shema za samozaposlene zagotavlja nadomestilo samozaposlenim osebam, ki ne morejo opravljati nobene dejavnosti v skladu z uredbo ministra za zdravje in/ali sklepom sveta ministrov.

(8) Posebna shema za hotele in turistične nastanitve zagotavlja nadomestilo plače za podporo delavcem v hotelirstvu in drugih podjetjih, ki ponujajo turistične nastanitve, katerih delodajalec je začasno popolnoma prenehal poslovati ali se mu je promet zmanjšal za več kot 40 %. Pogoj za udeležbo v shemi je ohranitev delovnih mest.

(9) Posebna shema podpore podjetjem, povezanim s turizmom, odvisnim od turizma ali povezanim s podjetji, za katera velja obvezno začasno popolno prenehanje poslovanja, zaposlenim v hotelirstvu in drugih podjetjih, ki ponujajo turistične nastanitve, ki so začasno popolnoma prenehala poslovati ali se jim je promet zmanjšal za več kot 55 %, zagotavlja nadomestilo plače pod pogojem, da ne pride do izgube delovnih mest.

(10) Posebna shema podpore podjetjem, ki izvajajo posebne vnaprej določene dejavnosti, zaposlenim v podjetjih, ki se jim je promet zmanjšal za vsaj 55 %, zagotavlja nadomestilo plače pod pogojem, da ne pride do izgube delovnih mest.

(11) Poleg tega „Rebalans proračuna, začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu pri trenutnih subvencijah COVID-19“, kot je naveden v prošnji Cipra z dne 6. avgusta 2020, uvaja subvencije za zelo mala in mala podjetja ter samozaposlene osebe, ki zaposlujejo do 50 delavcev. Pomoč se je zaprosila samo za tisti del odhodkov, ki se nanaša na podporo samozaposlenim osebam in podjetjem z enim zaposlenim. Te subvencije zagotavljajo pavšalna nepovratna sredstva za kritje stroškov poslovanja malih podjetij in samozaposlenih oseb. Shema subvencioniranja se lahko šteje za ukrep, podoben shemam skrajšanega delovnega časa iz Uredbe (EU) 2020/672, saj je njen namen zaščititi samozaposlene ali podobne kategorije delavcev pred zmanjšanjem ali izgubo dohodka.

(12) Shema nadomestil za čas bolezni zaposlenim v zasebnem sektorju in samozaposlenim osebam zagotavlja nadomestilo plače pod pogojem, da so razvrščeni kot ranljivi posamezniki v skladu s seznamom, ki ga objavi ministrstvo za zdravje, so v karanteni ali okuženi s COVID-19.

(13) Ciper izpolnjuje pogoje, da lahko zaprosi za finančno pomoč iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672. Ciper je Komisiji predložil ustrezne dokaze, da so se dejanski in načrtovani javnofinančni odhodki od 1. februarja 2020 povečali za 479 070 000 EUR zaradi

povečanega zneska, neposredno povezanega s shemo izrednega dopusta za starše, shemo podpore podjetjem za začasno popolno oziroma delno prenehanje poslovanja, posebno shemo za samozaposlene, posebno shemo za hotele in turistične nastanitve, posebno shemo podpore podjetjem, povezanim s turizmom, odvisnim od turizma ali povezanim s podjetji, za katera velja obvezno popolno začasno prenehanje poslovanja, posebno shemo podpore podjetjem, ki izvajajo posebne vnaprej določene dejavnosti, in shemo subvencioniranja za zelo mala in mala podjetja ter samozaposlene osebe. To pomeni nenadno in močno povečanje, saj ti novi ukrepi zajemajo znaten delež podjetij in delovne sile na Cipru.

(14) Komisija se je v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2020/672 posvetovala s Ciprom ter preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih javnofinančnih odhodkov, ki je neposredno povezano s shemami skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi, kot tudi z uporabo zadevnih ukrepov, povezanih z zdravjem, ki so bili uvedeni zaradi izbruha COVID-19, kot je opisano v prošnji z dne 6. avgusta 2020.

(15) Zato bi bilo treba zagotoviti finančno pomoč za podporo Cipru pri obravnavanju socialno-ekonomskih učinkov resnih gospodarskih motenj, ki jih je povzročil izbruh COVID-19.

(16) Ta sklep ne bi smel posegati v izid kakršnih koli postopkov v zvezi z izkrivljanjem delovanja notranjega trga, ki se lahko izvedejo, in sicer zlasti na podlagi členov 107 in 108 PDEU. Ne razveljavlja zahteve, da države članice Komisijo v skladu s členom 108 PDEU obvestijo o primerih morebitne državne pomoči.

(17) Ciper bi moral Komisijo redno obveščati o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, da bi Komisija lahko ocenila, v kolikšnem obsegu je Ciper izvršil navedene odhodke.

(18) Odločitev o zagotovitvi finančne pomoči je bila sprejeta ob upoštevanju obstoječih in pričakovanih potreb Cipra, pa tudi prošenj za finančno pomoč v skladu z Uredbo (EU) 2020/672, ki so jih že predložile ali jih nameravajo predložiti druge države članice, pri čemer se upoštevajo načela enake obravnave, solidarnosti, sorazmernosti in preglednosti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Ciper izpolnjuje pogoje iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672.

Člen 2

1. Unija da Cipru na voljo posojilo v znesku največ 479 070 000 EUR. Povprečna zapadlost posojila ne presega 15 let.

2. Obdobje razpoložljivosti finančne pomoči, dodeljene s tem sklepom, je 18 mesecev od prvega dne po začetku veljavnosti tega sklepa.

3. Komisija da Cipru na voljo finančno pomoč Unije v največ osmih obrokih. Obrok se lahko izplača v eni ali več tranšah. Zapadlost tranš prvega obroka je lahko daljša od največje povprečne zapadlosti iz odstavka 1. V takih primerih se zapadlost nadaljnjih tranš določi tako, da največja povprečna zapadlost iz odstavka 1 ni presežena, ko so izplačani vsi obroki.

4. Prvi obrok se sprosti ob začetku veljavnosti sporazuma o posojilu iz člena 8(2) Uredbe (EU) 2020/672.

5. Ciper plača strošek financiranja Unije iz člena 4 Uredbe (EU) 2020/672 za vsak obrok ter vse pristojbine, stroške in odhodke Unije, ki izhajajo iz financiranja.

6. Komisija odloča o obsegu in sprostitvi obrokov ter velikosti tranš.

Člen 3

Ciper lahko financira naslednje ukrepe:

a) shemo izrednega dopusta za starše, kot je določena v Zakonu št. 27(I)/2020 in upravnih aktih št. 127/148/151/184/192/212/213/235/2020;

b) sheme, ki podpirajo podjetja pri delnem in popolnem začasnem prenehanju poslovanja, kot so določene v Zakonu št. 27(I)/2020 in upravnih aktih, 131/148/151/188/212/213/239/2020 ter 151/187/212/213/238/243/273/2020;

c) posebno shemo za samozaposlene, kot je določena v Zakonu št. 27(I)/2020 in upravnih aktih št. 129/148/151/186/213/237/322/2020;

d) posebno shemo za hotele in turistične nastanitve, kot je določena v Zakonu št. 27(I)/2020 in upravnih aktih št. 269/317/2020;

e) posebno shemo podpore podjetjem, povezanim s turizmom, odvisnim od turizma ali povezanim s podjetji, za katera velja obvezno popolno začasno prenehanje poslovanja, kot je določena v Zakonu št. 27(I)/2020 in upravnih aktih št. 270/318/2020;

f) posebno shemo podpore podjetjem, ki izvajajo posebne vnaprej določene dejavnosti, kot je določena v Zakonu št. 27(I)/2020 in upravnih aktih št. 272/320/2020;

g) shemo subvencioniranja za zelo mala in mala podjetja ter samozaposlene osebe, kot je določena v Rebalansu proračuna, začasnem okviru za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu med trenutno pandemijo COVID-19, za del odhodkov, ki se nanaša na podporo samozaposlenim osebam in podjetjem z enim zaposlenim;

h) shemo nadomestil za čas bolezni, kot je določena v Zakonu št. 27(I)/2020 in upravnih aktih št. 128/148/151/185/212/236/2020.

Člen 4

Ciper do [*DATUM: 6 mesecev po datumu objave tega sklepa*] in nato vsakih 6 mesecev obvešča Komisijo o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, dokler načrtovani javnofinančni odhodki niso v celoti izvršeni.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Republiko Ciper.

Člen 6

Ta sklep se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik